

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 marca 2021 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I C 25/18, toczącej się z powództwa W. O. przeciwko Gminie M. K. z udziałem interwenienta ubocznego (...) S.A. w Ł. po stronie pozwanego, Sąd Rejonowy w Kutnie:

1. zasądził od Gminy M. K. na rzecz W. O. tytułem zadośćuczynienia kwotę 34.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 21.000,00 zł od dnia 14 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 13.000,00 zł od dnia 12 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty;
2. zasądził od Gminy M. K. na rzecz W. O. tytułem odszkodowania kwotę 100,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 kwietnia 2017 r. do dnia zapłaty;
3. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
4. zasądził od Gminy M. K. na rzecz W. O. kwotę 2.831,57 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
5. nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kutnie tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych:
 - a) od W. O. kwotę 425,03 zł
 - b) od Gminy M. K. kwotę 793,89 zł

Apelację od opisanego wyroku wywiódła powódka, zaskarżając orzeczenie w części, w zakresie pkt. 3., w jakim zostało oddalone powództwo, ponad kwotę 100 zł tytułem odszkodowania, tj. w zakresie kwoty 33.980 zł tytułem dalszego odszkodowania za koszty opieki i pomocy osób trzecich oraz lekarstw wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w stosunku do kwot:

- 1) 3.863 zł od dnia 14 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty;
- 2) 732 zł od dnia 11 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty;
- 3) 732 zł od dnia 11 maja 2017 roku do dnia zapłaty,
- 4) 732 zł od dnia 11 czerwca 2017 roku do dnia zapłaty,
- 5) 732 zł od dnia 11 lipca 2017 roku do dnia zapłaty,
- 6) 732 zł od dnia 11 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty,
- 7) 732 zł od dnia 11 września 2017 roku do dnia zapłaty,
- 8) 732 zł od dnia 11 października 2017 roku do dnia zapłaty,
- 9) 732 zł od dnia 11 listopada 2017 roku do dnia zapłaty,
- 10) 732 zł od dnia 11 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty,
- 11) 732 zł od dnia 11 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty,
- 12) 732 zł od dnia 11 lutego 2018 roku do dnia zapłaty.
- 13) 732 zł od dnia 11 marca 2018 roku do dnia zapłaty,

- 14) 732 zł od dnia 11 kwietnia 2018 roku do dnia zapłaty,
- 15) 732 zł od dnia 11 maja 2018 roku do dnia zapłaty,
- 16) 732 zł od dnia 11 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty,
- 17) 732 zł od dnia 11 lipca 2018 roku do dnia zapłaty,
- 18) 732 zł od dnia 11 sierpnia 2018 roku do dnia zapłaty,
- 19) 732 zł od dnia 11 września 2018 roku do dnia zapłaty,
- 20) 732 zł od dnia 11 października 2018 roku do dnia zapłaty,
- 21) 732 zł od dnia 11 listopada 2018 roku do dnia zapłaty,
- 22) 732 zł od dnia 11 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty,
- 23) 732 zł od dnia 11 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty,
- 24) 732 zł od dnia 11 lutego 2019 roku do dnia zapłaty,
- 25) 732 zł od dnia 11 marca 2019 roku do dnia zapłaty,
- 26) 732 zł od dnia 11 kwietnia 2019 roku do dnia zapłaty,
- 27) 732 zł od dnia 11 maja 2019 roku do dnia zapłaty,
- 28) 732 zł od dnia 11 czerwca 2019 roku do dnia zapłaty,
- 29) 732 zł od dnia 11 lipca 2019 roku do dnia zapłaty,
- 30) 732 zł od dnia 11 sierpnia 2019 roku do dnia zapłaty,
- 31) 732 zł od dnia 11 września 2019 roku do dnia zapłaty,
- 32) 732 zł od dnia 11 października 2019 roku do dnia zapłaty,
- 33) 732 zł od dnia 11 listopada 2019 roku do dnia zapłaty,
- 34) 732 zł od dnia 11 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty,
- 35) 732 zł od dnia 11 stycznia 2020 roku do dnia zapłaty,
- 36) 732 zł od dnia 11 lutego 2020 roku do dnia zapłaty,
- 37) 732 zł od dnia 11 marca 2020 roku do dnia zapłaty,
- 38) 732 zł od dnia 11 kwietnia 2020 roku do dnia zapłaty,
- 39) 732 zł od dnia 11 maja 2020 roku do dnia zapłaty,
- 40) 732 zł od dnia 11 czerwca 2020 roku do dnia zapłaty,
- 41) 732 zł od dnia 11 lipca 2020 roku do dnia zapłaty,
- 42) 732 zł od dnia 11 sierpnia 2020 roku do dnia zapłaty

43) 132 zł od dnia 11 września 2020 roku do dnia zapłaty,

kwoty 764.15 zł tytułem dalszego odszkodowania za koszty leczenia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od daty doręczenia odpisu niniejszego pisma pozwanemu do dnia zapłaty, kwoty 735 zł miesięcznej renty z tytułu zwiększonych potrzeb płatnej do dnia 10. dnia każdego miesiąca, od grudnia 2020 roku i na przyszłość, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi jej płatności oraz w części rozstrzygającej o kosztach procesu.

Skarżąca zarzuciła przedmiotowemu rozstrzygnięciu:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj:

a) art. 233 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów i przyjęciu przez Sąd, że roszczenie o odszkodowanie z tytułu pomocy i opieki osób trzecich jak i prawo do renty z tytułu zwiększonych potrzeb jest nieudowodnione i nieuzasadnione, podczas gdy postępowanie dowodowe przeprowadzone w niniejszej sprawie wykazało, że pomoc i opieka osób trzecich była i jest na rzecz powódki rzeczywiście świadczona zarówno przez siostrę powódki – świadka A. K. (1) jak i sąsiadów, a jej konieczność i wymiar został potwierdzony zarówno poprzez przesłuchanie powódki, jak i opinie biegłych sądowych z zakresu ortopedii i rehabilitacji medycznej wydane w przedmiotowej sprawie,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 442' § 1 k.c. w zw. z art. 118 k.c. poprzez uznanie, że roszczenie powódki o odszkodowanie oraz prawo do renty określone piśmie zawierającym rozszerzenie powództwa z dnia 7 grudnia 2020 roku zostało zgłoszone po upływie terminu przedawnienia, podczas gdy koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, w związku z czym roszczenie powódki o odszkodowanie oraz prawo do renty zostało zgłoszone przed upływem terminu przedawnienia roszczeń wynikających ze zdarzenia z dnia 10 stycznia 2017 roku, w którym powódka doznała szkody,

b) art. 444 § 2 k.c. poprzez uznanie, że renta na przyszłość z tytułu zwiększonych potrzeb przysługuje w sytuacji ponoszenia faktycznych kosztów, a Powódka nie poniosła żadnych kosztów w związku z wypadkiem i nie przedłożyła żadnych rachunków z tytułu zakupu leków przeciwbólowych, podczas gdy przyznanie renty na przyszłość z tytułu zwiększonych potrzeb nie jest uzależnione od wykazania, że powódka te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki, do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwa czynu niedozwolonego, postępowanie dowodowe wykazało, że powódka wymaga obecnie i w przyszłości pomocy osób trzecich w czynnościach życia codziennego i w związku z odczuwalnym bólem miesięczne koszty niezbędnych powódce środków przeciwbólowych wahają się między 15-20 zł.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od na rzecz powódki ponad kwotę 100 zł przyznanej tytułem odszkodowania dalszą kwotę 33.980 zł tytułem dalszego odszkodowania za koszty opieki i pomocy osób trzecich wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w stosunku do kwot:

1) 3.863 zł od dnia 14 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty;

2) 732 zł od dnia 11 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty;

3) 732 zł od dnia 11 maja 2017 roku do dnia zapłaty,

4) 732 zł od dnia 11 czerwca 2017 roku do dnia zapłaty,

5) 732 zł od dnia 11 lipca 2017 roku do dnia zapłaty,

6) 732 zł od dnia 11 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty,

- 7) 732 zł od dnia 11 września 2017 roku do dnia zapłaty,
- 8) 732 zł od dnia 11 października 2017 roku do dnia zapłaty,
- 9) 732 zł od dnia 11 listopada 2017 roku do dnia zapłaty,
- 10) 732 zł od dnia 11 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty,
- 11) 732 zł od dnia 11 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty,
- 12) 732 zł od dnia 11 lutego 2018 roku do dnia zapłaty.
- 13) 732 zł od dnia 11 marca 2018 roku do dnia zapłaty,
- 14) 732 zł od dnia 11 kwietnia 2018 roku do dnia zapłaty,
- 15) 732 zł od dnia 11 maja 2018 roku do dnia zapłaty,
- 16) 732 zł od dnia 11 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty,
- 17) 732 zł od dnia 11 lipca 2018 roku do dnia zapłaty,
- 18) 732 zł od dnia 11 sierpnia 2018 roku do dnia zapłaty,
- 19) 732 zł od dnia 11 września 2018 roku do dnia zapłaty,
- 20) 732 zł od dnia 11 października 2018 roku do dnia zapłaty,
- 21) 732 zł od dnia 11 listopada 2018 roku do dnia zapłaty,
- 22) 732 zł od dnia 11 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty,
- 23) 732 zł od dnia 11 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty,
- 24) 732 zł od dnia 11 lutego 2019 roku do dnia zapłaty,
- 25) 732 zł od dnia 11 marca 2019 roku do dnia zapłaty,
- 26) 732 zł od dnia 11 kwietnia 2019 roku do dnia zapłaty,
- 27) 732 zł od dnia 11 maja 2019 roku do dnia zapłaty,
- 28) 732 zł od dnia 11 czerwca 2019 roku do dnia zapłaty,
- 29) 732 zł od dnia 11 lipca 2019 roku do dnia zapłaty,
- 30) 732 zł od dnia 11 sierpnia 2019 roku do dnia zapłaty,
- 31) 732 zł od dnia 11 września 2019 roku do dnia zapłaty,
- 32) 732 zł od dnia 11 października 2019 roku do dnia zapłaty,
- 33) 732 zł od dnia 11 listopada 2019 roku do dnia zapłaty,
- 34) 732 zł od dnia 11 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty,
- 35) 732 zł od dnia 11 stycznia 2020 roku do dnia zapłaty,

- 36) 732 zł od dnia 11 lutego 2020 roku do dnia zapłaty,
- 37) 732 zł od dnia 11 marca 2020 roku do dnia zapłaty,
- 38) 732 zł od dnia 11 kwietnia 2020 roku do dnia zapłaty,
- 39) 732 zł od dnia 11 maja 2020 roku do dnia zapłaty,
- 40) 732 zł od dnia 11 czerwca 2020 roku do dnia zapłaty,
- 41) 732 zł od dnia 11 lipca 2020 roku do dnia zapłaty,
- 42) 732 zł od dnia 11 sierpnia 2020 roku do dnia zapłaty
- 43) 132 zł od dnia 11 września 2020 roku do dnia zapłaty,

kwotę 764,15 zł tytułem dalszego odszkodowania za koszty leczenia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od daty doręczenia odpisu niniejszego pisma pozwanemu do dnia zapłaty,

kwotę 735 zł miesięcznej renty z tytułu zwiększonych potrzeb płatnej do dnia 10. dnia każdego miesiąca, od grudnia 2020 roku i na przyszłość, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi jej płatności,

zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm prawem przepisanych, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty na podstawie art. 98 § 1' k.p.c.

ewentualnie nieobciążanie powódki kosztami postępowania apelacyjnego w trybie art. 102 k.p.c.

Pozwany odniósł się do treści wywiedzionej apelacji wnosząc o jej oddalenie oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

Interwenient wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skarżącej podlegała uwzględnieniu w przeważającej części, co skutkowało zmianą zaskarżonego orzeczenia.

Sąd odwoławczy podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji, przyjmując je za własne i czyniąc integralną częścią poniższych rozważań.

Zarzut naruszenia przepisu art. 233 k.p.c. (prawidłowo powinno być art. 233 § 1 k.p.c.) należy uznać za trafny w sytuacji, gdy sąd I instancji nie rozważył należycie zebranego materiału dowodowego w postaci opinii biegłych z zakresu rehabilitacji medycznej K. K., chirurga ortopedy A. K. (2) oraz świadków A. K. (1) i I. C., jak też zeznań powódki w części odnoszącej się do potrzeby i zakresu sprawowanej opieki oraz kosztu leków.

Ponadto, formułując zarzut procesowy naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. skarżąca poza zakwestionowaniem przeprowadzonej przez Sąd I instancji oceny zgromadzonych dowodów, nie akceptuje przyjętej interpretacji ujawnionych faktów w świetle norm prawa materialnego. Ostrze apelacji jest bowiem przede wszystkim zwrócone przeciwko wysokości przyznanego odszkodowania i braku związku przyczynowego między kosztami leczenia i opieki a wypadkiem, co Sąd Rejonowy związał z przedawnieniem.

W okresie poprzedzającym zdarzenie szkodowe poszkodowana była osobą (mimo zaawansowanego wieku), sprawną i samodzielną. Stan ten drastycznie pogorszył się na skutek zdarzenia z dnia 10 stycznia 2017 roku, które skutkowało ciężkim złamaniem prawej ręki. W następstwie wypadku poszkodowana była zmuszona korzystać z pomocy najbliższych – tj. członków rodziny oraz sąsiadów. Za wiarygodny w ocenie Sądu należało uznać dowód z opinii

biegłych: z zakresu rehabilitacji medycznej K. K. a także chirurga ortopedy A. K. (2) oraz świadków A. K. (1) i I. C. co do konieczności i zakresu świadczonej powódce pomocy i opieki.

Zgromadzony materiał dowodowy pozwolił ustalić, że skarżąca w okresie od 11 stycznia 2017 roku do dnia 15 marca 2017 roku korzystała z tej pomocy średnio w zakresie 5 godzin na dobę (63 dni x przy przyjęciu godzinowej stawki za świadczoną pomoc w kwocie 12 zł x 5 godzin = 3.780 zł). W okresie od 16 marca 2017 roku do 30 czerwca 2017 roku, bliscy powódki pomagali jej średnio w wymiarze 3 godzin dziennie (106 dni x 12 zł x 3 godziny = 3.816 zł). Kolejno natomiast w okresie od 1 lipca 2017 roku do 31 grudnia 2020 roku, pomoc ta była potrzebna w zakresie 1 godziny dziennie (1.279 dni x 12 zł x 1 godzina = 15.348 zł). Reasumując, koszty opieki nad powódką w okresie od dnia następującego po wypadku do końca roku 2020 opiewały na kwotę 22.944 zł.

Sąd Rejonowy z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 100 zł, co spowodowało zaliczenie wskazanej kwoty na poczet należnego powódce odszkodowania, czyniąc zasadnym zasądzenie z tego tytułu 22.844 zł.

Przyjęta w postępowaniu pierwszoinstancyjnym kwota 100 zł ma wymiar wyłącznie symboliczny oraz jest sprzeczna z wypracowanym stanowiskiem orzeczniczym, wedle którego fakt, iż opieka była sprawowana przez członków rodziny oraz sąsiadów, ma znaczenie marginalne. Sam bowiem fakt, iż poszkodowana pomocy tej wymagała, jest kluczowy dla ustalenia wysokości stosownego odszkodowania z tego tytułu.

Odwołując się do wzorca oceny roszczenia o zasądzenie odszkodowania z tytułu zwiększonych potrzeb wywołanych uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia (obejmującego także koszty opieki), syntetyzując wyniki wykładni normy art. 444 k.c. przypomnieć należy, że jeśli poszkodowany wykaże, że w wyniku uszkodzenia ciała powstała potrzeba zapewnienia opieki osoby trzeciej, a jednocześnie nie wykaże ponoszenia kosztów (np. z uwagi na uzyskanie opieki od osób najbliższych), wartość szkody i odszkodowanie ustala się w granicach kosztów uzyskania usług niezbędnych dla zapewnienia poszkodowanemu opieki świadczonej przez osobę posiadającą stosowne przygotowanie zawodowe (por. przede wszystkim wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r. II CSK 474/06).

Formułując żądanie w oparciu o taki stan faktyczny, powódka nie dochodzi zwrotu kosztów poniesionych, lecz pokrycia kosztów, które powinny być poniesione dla zapewnienia prawidłowej opieki (por. poglądy zestawione przez J. Misztal - Konecką, Kilka uwag o kosztach opieki nad poszkodowanym jako szkodzie podlegającej naprawieniu na podstawie art. 444 § 1 zd. 1 k.c. (w:) T. Ereciński, J. Gudowski (red.) Ius est a iustitia appellatum. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Tadeuszowi Wiśniewskiemu. Wolters Kluwer Polska, 2017).

Czynnikiem decydującym o możliwości żądania zwrotu kosztów opieki nie jest fakt, że zostały lub nie zostały rzeczywiście poniesione. Nie jest konieczne, aby poszkodowana rzeczywiście opłaciła koszty takiej opieki, stanowią one element należnego poszkodowanej odszkodowania nawet wtedy, jeśli opieka sprawowana była przez członków rodziny nieodpłatnie (wyrok Sądu Najwyższego z 4 marca 1969 roku, I PR 28/69, OSNCP 1969, Nr 12, poz. 229; wyrok Sądu Najwyższego z 4 października 1973 roku, II CR 365/73, OSNCP 1974, Nr 9, poz. 147; M. Safjan, w: Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2015, s. 1499, Nb 25). To, że opiekę zapewniali poszkodowanej członkowie rodziny i sąsiedzi, nie zaś profesjonalny personel medyczny, nie może prowadzić do wyłączenia lub ograniczenia jej prawa do odszkodowania z tego tytułu. Wystarczającą podstawą zasądzenia świadczenia jest bowiem wykazanie istnienia zwiększonych potrzeb stanowiących następstwo czynu niedozwolonego.

Powódka wykazała, swoimi zeznaniami jak i opinią biegłej z zakresu rehabilitacji, że pomoc osób trzecich po wypadku była konieczna, a sprawowali ją członkowie rodziny i sąsiedzi.

Jako miarodajne do oceny kosztów opieki słusznie przyjąć należało stawki stosowane przez (...) Komitet Pomocy (...) bądź zbliżone do nich, będące jednocześnie najbardziej obiektywnym miernikiem na potrzeby ustalenia odszkodowania w opisanym zakresie.

Odnosząc się do kosztów związanych z zakupem lekarstw, odnotować należy, że według opinii biegłej z zakresu rehabilitacji, poszkodowana w ciągu pierwszych sześciu miesięcy po zdarzeniu szkodowym, przyjmowała leki

przeciwbólowe wydatkując na ten cel średnio 30-40 zł miesięcznie, zaś w okresie późniejszym, średnio 15-20 zł miesięcznie. Uśredniając powyższe, Sąd na potrzeby własnych wyliczeń przyjął, że powódka wydatkowała kwotę 35 zł miesięcznie x 6 miesięcy, zaś w okresie kolejnych 41 miesięcy (tj. od lipca 2017 do 31 lipca 2020), średnio miesięcznie wydawała na ten cel kwotę 15 zł (zatem 35 zł x 6 miesięcy + 41 miesięcy x 15 zł). Tym samym pozwany winien być zobligowany do wypłacenia z tytułu poniesionej szkody dodatkową kwotę 825 zł, pomniejszoną o już wypłaconą na etapie postępowania likwidacyjnego kwotę 80,85 zł. W tym stanie rzeczy, zasądzić należało na rzecz powódki kwotę 744,15 zł z tytułu kosztów farmakoterapii. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

W kontekście odsetek ustawowych za opóźnienie wskazać należy, że niniejsze postępowanie potwierdzało zasadność ich zasądzenia od dnia 14 kwietnia 2017 roku do dnia zapłaty względem kwoty 3.836 zł. Jeśli zaś mowa o pozostałej kwocie, tj. 19.752,15 zł, Sąd II instancji ustalił, iż terminem właściwym do rozpoczęcia ich naliczania jest dzień następujący po dniu doręczenia pisma zawierającego modyfikację powództwa, tj. 12 stycznia 2021 roku. Wadliwym było stanowisko powódki w tym zakresie, albowiem żądała ona odsetek na zasadach przewidzianych dla świadczenia okresowego, podczas gdy zasądzone odszkodowanie jest świadczeniem jednorazowym. W tej sytuacji powołując się na treść art. 455 k.c., odsetki co do wskazanej kwoty powinny być liczone od dnia następującego po dniu doręczenia pozwanemu pisma zawierającego oświadczenie o rozszerzeniu powództwa.

Przechodząc na grunt zarzutu naruszenia art. 442¹ § 1 k.c., zauważyć trzeba, że dochodzone roszczenie nie mogło zostać zakwalifikowane jako przedawnione. Jak wynika z treści art. 442¹ § 1 k.c., roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Wedle zaś art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata.

Ogólną regulację momentu, w którym następuje koniec biegu terminu przedawnienia (występuje przedawnienie) roszczeń zawiera art. 118 zd. 2 KC, który stanowi, że koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Przepis ten został wprowadzony do polskiego porządku prawnego na mocy nowelizacji Kodeksu cywilnego, która weszła w życie w dniu 9.7.2018 r. (...). W literaturze wyrażono pogląd, w myśl którego przepis art. 118 zd. 2 KC – przewidujący m.in. upływ terminu przedawnienia z końcem roku kalendarzowego – nie znajduje zastosowania do terminów regulujących przedawnienie roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym – określonych w art. 442¹ KC (tak E. C., Zmiany w terminach przedawnienia, s. 6). Stanowisko takie nie jest prawidłowe. Dokonując w 2018 r. nowelizacji KC poprzez (...), która nadała art. 118 KC obecny kształt, a zatem wprowadzając zasadę, w myśl której termin przedawnienia upływa z końcem roku kalendarzowego, ustawodawca dążył do jednolitego uregulowania wszystkich, rozproszonych po KC oraz ustawach szczególnych terminów przedawnienia nie krótszych niż dwa lata. W przypadku roszczeń deliktowych racje, którymi kierował się prawodawca nowelizując przepisy o przedawnieniu występują w całej rozciągłości. Nie sposób byłoby wy tłumaczyć, dlaczego ustawodawca w obliczu trudności z ustaleniem początku biegu terminu przedawnienia takich roszczeń miałby chcieć trudności te zignorować, aby pozostawić sposób ustalenia momentu upływu biegu terminu przedawnienia niezmiennym. Z pewnością specyfika roszczeń deliktowych nie uzasadnia odstępstwa od zasady liczenia upływu terminu przedawnienia na koniec roku kalendarzowego, a można nawet przyjąć, że roszczenia takie stanowią modelowy przykład, mogący posłużyć dla uzasadnienia wprowadzonej zmiany treści art. 118 KC polegającej na dodaniu jego zdania drugiego. Przepis art. 442¹ KC wszedł w życie 10.8.2007 r. na mocy (...), eliminując z KC uprzednio obowiązujący art. 442 KC. Ten ostatni przepis orzeczeniem TK z 1.9.2006 r. (SK 14/05, Dz.U. z 2006 r. Nr 164, poz. 1166) został uznany za niezgodny z Konstytucją RP w zakresie, w jakim pozbawia pokrzywdzonego możliwości dochodzenia odszkodowania za szkodę na osobie, jeśli szkoda taka ujawniła się po upływie 10 lat od wystąpienia zdarzenia szkodzącego. Trybunał odroczył utratę mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu do 31.12.2007 r., wcześniej jednak weszła w życie

(...) nowelizująca KC, która wprowadziła do KC art. 442¹. W przepisach przejściowych (art. 2 (...)) ustawodawca przewidział, że nową regulację stosuje się w przypadku, gdy w dacie jej wejścia w życie termin przedawnienia roszczeń obliczany na podstawie art. 442 KC jeszcze nie minął. Oznacza to, że jeśli przed 10.8.2007 r. termin przedawnienia danego roszczenia liczony w zgodzie z art. 442 KC już upłynął, wówczas nie dochodzi do "odżycia" biegu terminu przedawnienia także wówczas, gdyby na mocy nowych przepisów termin przedawnienia jeszcze nie upłynął (por. wyr. SA w Katowicach z 27.2.2013 r., I ACa 27/13, L.). Do nowelizacji art. 442¹ § 1 KC doszło natomiast w dniu 27.6.2017 r. na mocy art. 33 RoszczNaprszkU. Z treści art. 38 RoszczNaprszkU wynika, że do roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy, a według przepisów dotychczasowych w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, stosuje się przepis art. 442¹ § 1 KC w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą, z tym że jeżeli 3-letni termin przedawnienia rozpocząłby bieg przed dniem wejścia w życie tej ustawy, termin ten rozpoczyna bieg w dniu jej wejścia w życie (M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom II. Komentarz. Art. 353–626. Wyd. 3, Warszawa 2022).

Ponadto odnotowana wymaga, że przywołanie w pozwie w ramach podstawy faktycznej okoliczności, stanowiły tę samą podstawę w odniesieniu do podstaw rozszerzonego żądania. Innymi słowy, rozszerzenie powództwa wynika z faktów ujawnionych w toku postępowania przed Sądem Rejonowym. Roszczenie w sensie materialnoprawnym zostało zatem zgłoszone w pozwie, zaś jego rozszerzenie w toku postępowania pierwszoinstancyjnego ma wymiar jedynie procesowy. Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. akt III CZP 57/80 wyraził pogląd: „jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwałach składu 7 sędziów z dnia 24.V.1960 r. I CO 5/60 (OSNCP 1961, poz. 3), oraz z dnia 29.X.1965 r. III PO 15/65 (OSNCP 1966, poz. 89), wniesienie pozwu o odszkodowanie za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym przerywa bieg przedawnienia także co do roszczeń nie objętych jego żądaniem, jeżeli wynikają one z faktów przytoczonych przez powoda bądź w pozwie, bądź w późniejszym oświadczeniu, z tym zastrzeżeniem, że w tym ostatnim wypadku przerwa przedawnienia następuje w dacie odpowiedniego uzupełnienia tych twierdzeń. Podstawę prawną takiego stanowiska stanowi przepis art. 321 § 2 k.p.c., w myśl którego sąd w sprawie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym orzeka o roszczeniu, jakie wynika z faktów przytoczonych przez powoda także wówczas, gdy roszczenie to nie było objęte żądaniem lub gdy było w nim zgłoszone w rozmiarze mniejszym niż usprawiedliwiony wynikiem postępowania. Ze względu więc na zasadę działania w omawianych sprawach przez sąd z urzędu ustawa przyjmuje, że pozew obejmuje także takie żądania, które powód mógł na podstawie powołanych przez siebie faktów wysunąć”.

Podsumowując omawiany wątek, fakty skutkujące modyfikacją pierwotnego stanowiska powódki zostały ustalone jeszcze w toku postępowania przed Sądem Rejonowym, a ponadto skarżąca na etapie wniesienia pozwu zaznaczyła, iż dochodzi odszkodowania częściowego, co jak zauważył Sąd Najwyższy w przywołanym rozstrzygnięciu, jest dopuszczalne. Wobec tego zarzut przedawnienia roszczenia w opisanym aspekcie i z przytoczonych względów należy uznać za chybiony.

W kontekście naruszenia unormowania art. 444 § 2 k.c. powództwo o rentę z tytułu zwiększonych potrzeb uległo oddaleniu, jako nieuzasadnione, bo nieudowodnione. W istocie bowiem nie doszło do skutecznego wykazania, jakoby potrzeby powódki były nadal zwiększone, co miałyby skutkować zasądzeniem na jej rzecz renty w postulowanej wysokości.

W przedmiocie kosztów postępowania przed Sądem I instancji, Sąd orzekł na zasadzie art. 100 k.p.c. stosując zasadę ich stosunkowego rozdzielenia między stronami i zmienił kwotę wynikającą z punktu 4. zaskarżonego orzeczenia (w brzmieniu nadanym postanowieniem z dnia 23 marca 2021 r., k. 377), poprzez podwyższenie kwoty 1.839,09 zł do kwoty 4.345,10 zł. Zainicjowane postępowanie skutkowało poniesieniem przez powódkę kosztów w łącznej wysokości 6.470,66 zł, na które składało się: 1.800 zł z tytułu wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika procesowego, kwota 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, kwota 255 zł opłaty sądowej od pozwu, kwota 3.628 zł opłaty sądowej od rozszerzonego powództwa, kwota 69,40 zł z tytułu korespondencji pocztowej oraz kwota 701,26 zł z tytułu wydatków sądowych związanych ze sporządzonymi opiniami. Koszty poniesione przez pozwanego ograniczyły się do wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika w wysokości 1.800 zł. Wynagrodzenie pełnomocników stron

ustalono na podstawie § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800 ze zm.) oraz § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018.265). Reasumując, łącznie koszty niniejszego postępowania wyniosły 8.270,66 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia po dokonaniu rozszerzenia powództwa wynosiła 77.650 zł. W toku postępowania Sąd uwzględnił dochodzone roszczenie do kwoty 57.688,15 zł (tj. 34.000 zł tytułem zadośćuczynienia + 23.688,15 zł tytułem odszkodowania). W konsekwencji oznacza to, że powódka wygrała proces w 74,3%. Pozwany zobligowany jest zatem do zwrotu z tego tytułu powódce kwoty 4.345,10 zł (tj. 8.270,66 zł x 74,3% - 1.800 zł).

W kontekście zmiany punktu 5. zaskarżonego orzeczenia, Sąd Okręgowy na zasadzie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 113 u.k.s.c., nakazał pozwanemu zwrócić nieuiszczone koszty sądowe w postaci wydatków na wynagrodzenie biegłych, w łącznej kwocie 1.053,32 zł (1.417,66 zł x 74,3% przegranej pozwanej), zaś względem powódki zasądzoną z tego tytułu kwotę obniżył do 364,34 zł (1.417 zł x 25,7% przegranej powódki).

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła 43.565 zł. W wyniku modyfikacji orzeczenia, uwzględniono roszczenie skarżącej do kwoty 23.588,15 zł. Uznać zatem trzeba, że powódka wygrała sprawę w 54,1 %, zaś pozwany przegrał ją w 45,9%. Koszty postępowania po stronie powódki sprowadzały się do kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1.800 zł (§ 2 pkt 5 w zw. z 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie -Dz.U.2015.1800 ze zm.) oraz poczynionej opłaty od apelacji w kwocie 2.179 zł. Pozwany obciążony był kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 1.800 zł (§ 2 pkt 5 w zw. z 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych - Dz.U.2018.265). Łączny koszt postępowania oscylował wokół kwoty 5.779 zł. Pozwany został zatem obciążony kwotą 1.326,44 zł (54,1% x 5.779 zł= 3.126,44 zł – 1.800 zł) z tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego należnych powódce